

**Belgische Kamer
van Volksvertegenwoordigers**

GEWONE ZITTING 1997 - 1998 (*)

20 MEI 1998

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van het Wetboek van de
Belgische nationaliteit wat de
naturalisatieprocedure betreft**

AMENDEMENT

**Nr. 1 VAN DE HEREN VANDENHAUTE, EER-
DEKENS EN REYNDERS**

Art. 3bis. (nieuw)

Een artikel 3bis (nieuw) invoegen, luidende :

«Art. 3bis. — In titel V van boek I van het Burgerlijk Wetboek, wordt onder een hoofdstuk IIbis (nieuw), met als opschrift «Weigering om het huwelijk te voltrekken of de daaraan voorafgaande formaliteiten te vervullen», een artikel 17Ibis ingevoegd, luidend als volgt :

«Art. 17Ibis. — De ambtenaar van de burgerlijke stand kan weigeren het huwelijk te voltrekken of de daaraan voorafgaande formaliteiten te vervullen wanneer hij vaststelt dat de echte wil van de partijen kennelijk niet overeenstemt met de wil die zij te kennen hebben gegeven, dat wil zeggen wanneer het huwelijk

Zie:

- 1334 - 97 / 98 :

— N° 1 : Wetsvoorstel van de heren Michel, Duquesne, Reynders en de Donnée.

(*) Vierde zitting van de 49ste zittingsperiode

**Chambre des Représentants
de Belgique**

SESSION ORDINAIRE 1997 - 1998 (*)

20 MAI 1998

PROPOSITION DE LOI

**modifiant le Code de la nationalité
belge en ce qui concerne la procédure
de naturalisation**

AMENDEMENT

**N° 1 DE MM. VANDENHAUTE, EERDEKENS ET
REYNDERS**

Art. 3bis. (nouveau)

**Insérer un article 3bis (nouveau) rédigé
comme suit :**

«Art. 3bis. — Il est inséré dans le titre V du livre Ier du Code civil, sous un chapitre IIbis (nouveau), intitulé «Du refus de célébrer le mariage ou d'accomplir les formalités préalables à celui-ci», un article 17Ibis, libellé comme suit :

«Art. 17Ibis. — L'officier de l'état civil peut refuser de célébrer le mariage ou d'accomplir les formalités préalables à celui-ci lorsqu'il constate que la volonté réelle des parties ne correspond manifestement pas à leur volonté exprimée, c'est-à-dire lorsque le but du mariage n'est pas la création d'une communauté de

Voir:

- 1334 - 97 / 98 :

— N° 1 : Proposition de loi de MM. Michel, Duquesne, Reynders et de Donnée.

(*) Quatrième session de la 49ème législature

niet tot doel heeft duurzaam samen te leven, maar wel een aan het statuut van echtgenoot verbonden voordeel te verkrijgen.

De vermoedens van de ambtenaar van de burgerlijke stand kunnen op de volgende vaststellingen gebaseerd zijn :

1° de dialoog tussen de huwelijkskandidaten verloopt moeizaam;

2° de huwelijkskandidaten kennen de naam of de nationaliteit van hun aanstaande echtgenoot niet;

3° aan een van de huwelijkskandidaten is een geldsom beloofd om het huwelijk aan te gaan.

Maakt de ambtenaar van de burgerlijke stand gebruik van zijn recht om te weigeren het huwelijk te voltrekken of de daaraan voorafgaande formaliteiten te vervullen, dan is hij verplicht het openbaar ministerie daarvan onmiddellijk schriftelijk in kennis te stellen en zijn redenen voor de weigering te vermelden.

Het openbaar ministerie beschikt over een termijn van twee maanden, te rekenen van de ontvangst van de schriftelijke melding van de ambtenaar van de burgerlijke stand, om verzet te doen tegen het huwelijk, overeenkomstig de artikelen 176, eerste lid, 177 en 178, indien hij de weigering van de ambtenaar van de burgerlijke stand gegrond acht.

Doet het openbaar ministerie binnen de toegemeten termijn geen verzet, dan is de ambtenaar van de burgerlijke stand verplicht het huwelijk te voltrekken op gezamenlijk verzoekschrift van de toekomstige echtgenoten.»

VERANTWOORDING

Wij zijn van oordeel dat de ambtenaren van de burgerlijke stand het recht moeten krijgen om te weigeren een huwelijk te voltrekken of om te weigeren de aan het huwelijk voorafgaande formaliteiten te vervullen, zodat het zeer reële verschijnsel van de schijnhuwelijken doeltreffender kan worden bestreden.

Ons positief recht biedt momenteel namelijk geen enkele ernstige mogelijkheid om ter zake de openbare orde en het instituut van het huwelijk te beschermen. Het stilzitten van de parketten is ongetwijfeld te verklaren door deze quasi-leemte in het recht.

Het civielrechtelijke middel waarvoor wij hebben gekozen, biedt de ambtenaar van de burgerlijke stand de mogelijkheid te weigeren het huwelijk te voltrekken of de voorafgaande formaliteiten te vervullen wanneer hij, op grond van bepaalde vaststellingen, oordeelt dat hij te maken heeft met mensen die niet met elkaar trouwen om elkaars leven te delen, maar omwille van de voordelen die verbonden zijn aan het statuut van echtgenoot op het stuk van de verkrijging van de nationaliteit of de verblijfsvergunning

vie durable, mais l'obtention d'un avantage lié au statut du conjoint.

Les présomptions de l'officier de l'état civil peuvent s'appuyer sur les constatations suivantes :

1° les candidats au mariage éprouvent des difficultés à dialoguer;

2° les candidats au mariage ne connaissent pas le nom ou la nationalité de leur futur époux;

3° une somme d'argent a été promise à l'un des candidats au mariage pour contracter celui-ci.

Lorsque l'officier de l'état civil use de son droit de refuser de célébrer le mariage ou d'accomplir les formalités préalables à celui-ci, il est tenu d'en aviser immédiatement, par écrit, le ministère public en lui indiquant les éléments sur lesquels il s'appuie.

Le ministère public dispose d'un délai de deux mois, à dater de la réception de l'avis écrit de l'officier de l'état civil, pour former opposition au mariage, conformément aux articles 176, alinéa 1er, 177 et 178, s'il estime fondé le refus de l'officier de l'état civil.

A défaut d'opposition du ministère public dans le délai prescrit, l'officier de l'état civil est tenu de célébrer le mariage sur requête conjointe des futurs époux.»

JUSTIFICATION

Nous estimons qu'il convient de donner aux officiers de l'état civil le droit de refuser de célébrer un mariage ou de refuser d'accomplir les formalités préalables à celui-ci afin de lutter plus efficacement contre le phénomène bien réel des «mariages blancs ou simulés».

En effet, notre droit positif n'offre actuellement aucune possibilité sérieuse de défendre, en la matière, l'ordre public et l'institution du mariage, et les hésitations des parquets s'expliquent sans doute par ce quasi vide juridique.

Dans le dispositif civil pour lequel nous avons opté, l'officier de l'état civil pourra refuser de célébrer le mariage ou d'accomplir les formalités préalables à celui-ci lorsqu'il estimera, s'appuyant sur certaines constatations, qu'il se trouve face à des personnes dont le but n'est pas de contracter mariage pour former une union durable, mais bien pour bénéficier des avantages liés au statut de conjoint en ce qui concerne l'acquisition de la nationalité ou le titre de séjour (nous avons repris, en l'espèce, les termes de la cir-

(wij hebben hiervoor de formulering gebruikt van de circulaire betreffende de procedure voor de officiële bekendmaking van het huwelijk en betreffende de documenten die moeten worden overgelegd om een visum te verkrijgen ten einde in het Koninkrijk een huwelijk te sluiten of om een visum te verkrijgen voor gezinshereniging op grond van een in het buitenland gesloten huwelijk).

Indien de ambtenaar van de burgerlijke stand gebruik maakt van zijn recht om te weigeren, is hij verplicht het openbaar ministerie daarvan onmiddellijk schriftelijk op de hoogte te brengen en daarbij zeer duidelijk de redenen te vermelden waarop de weigering is gegrond.

Het openbaar ministerie beschikt vervolgens over een termijn van twee maanden om verzet te doen tegen het huwelijk. Wanneer die termijn is verstreken, is de ambtenaar van de burgerlijke stand verplicht het huwelijk te voltrekken op gezamenlijk verzoekschrift van de toekomstige echtgenoten.

culaire relative à la procédure de publication des bans de mariage dans le Royaume ou d'obtenir un visa de regroupement familial sur la base d'un mariage conclu à l'étranger).

Dans l'hypothèse où l'officier de l'état civil use de son droit de refus, il est tenu d'en aviser sur-le-champ, par écrit, le ministère public en lui indiquant très clairement les raisons qui fondent ce refus.

Le ministère public dispose alors d'un délai de deux mois pour former opposition au mariage. Passé ce délai, l'officier de l'état civil sera tenu de célébrer le mariage lorsqu'une requête conjointe lui aura été adressée par les futurs époux.

J. VANDENHAUTE
C. EERDEKENS
D. REYNDERS